

Fysische Formules - Volledig Document

Kinetische energie en potentiële energie

$$KE = \frac{1}{2}mv^2$$

$$PE = mgh$$

Uitleg: De kinetische energie (KE) beschrijft de bewegingsenergie van een object met massa m en snelheid v . Hoe groter de snelheid of massa, hoe groter de energie. De potentiële energie (PE) door zwaartekracht hangt af van de massa m , de hoogte h ten opzichte van een referentiepunt, en de zwaartekrachtsversnelling g (meestal $9,81 \text{ m/s}^2$ op aarde).

Bewegingsvergelijkingen (constante versnelling)

$$v = v_0 + at$$

$$s = v_0t + \frac{1}{2}at^2$$

$$v^2 = v_0^2 + 2as$$

Uitleg: Deze vergelijkingen beschrijven beweging met constante versnelling a : - v is de snelheid op tijdstip t , beginnend met beginsnelheid v_0 . - s is de afgelegde afstand vanaf de startpositie. - De derde vergelijking verbindt de eindsnelheid v met de afgelegde afstand s .

Kracht en Newton's wetten

$$F = ma$$

$$F_{\text{zwaartekracht}} = mg$$

$$F_{\text{wrijv}} = \mu N$$

Uitleg: Volgens de tweede wet van Newton is kracht (F) gelijk aan massa maal versnelling (a). De zwaartekracht $F_{\text{zwaartekracht}}$ werkt recht naar beneden met g als zwaartekrachtsversnelling. De wrijvingskracht F_{wrijv} is afhankelijk van de wrijvingscoëfficiënt μ en de normaalkracht N (de kracht loodrecht op het contactvlak).

Impuls en Botsingen

$$p = mv$$

$$m_1v_1 + m_2v_2 = (m_1 + m_2)v_f$$

Uitleg: De impuls p van een object is het product van zijn massa m en snelheid v . Bij botsingen blijft de totale impuls behouden. De tweede formule beschrijft een volledig inelastische botsing waarbij de objecten samen verder bewegen met snelheid v_f .

Energiebehoud

$$KE + PE = \text{constant}$$

Uitleg: Volgens de wet van behoud van mechanische energie blijft de som van kinetische en potentiële energie constant, mits er geen energieverlies door bijvoorbeeld wrijving optreedt.

Vermogen en Arbeid

$$W = Fd \cos(\theta)$$

$$P = \frac{W}{t}$$

Uitleg: De arbeid W is de kracht F maal de verplaatsing d en de hoek θ tussen de kracht en de bewegingsrichting. Vermogen P is de arbeid per tijdseenheid.

Rotatie

$$\tau = r \times F \sin(\theta)$$

$$I = \sum m_i r_i^2$$

$$\alpha = \frac{\tau}{I}$$

$$KE_{\text{rotatie}} = \frac{1}{2} I \omega^2$$

Uitleg: Het moment van kracht τ is afhankelijk van de kracht F , de arm r , en de hoek θ . Het traagheidsmoment I hangt af van de massa en de verdeling ervan. De hoekversnelling α is de versnelling van rotatie. De rotatie-energie KE_{rotatie} is analoog aan kinetische energie.

Trilling en Golfbeweging

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{L}{g}}$$

$$v = \lambda f$$

$$E_{\text{golf}} = \frac{1}{2} k A^2$$

Uitleg: - De trillingstijd T van een enkelvoudige pendel hangt af van de lengte L en zwaartekracht g . - Golfsnelheid v is het product van de golflengte λ en frequentie f . - De energie van een golf is afhankelijk van de amplitude A en veerconstante k .

Elektriciteit en Magnetisme

$$V = IR$$

$$P = IV$$

$$F = qE$$

$$\Phi = B \cdot A \cos(\theta)$$

$$F = Bqv \sin(\theta)$$

Uitleg: - De wet van Ohm verbindt spanning V , stroom I , en weerstand R . - Vermogen P is het product van spanning en stroom. - De kracht F op een lading q in een elektrisch veld E . - Magnetische flux Φ door een oppervlak hangt af van het magnetisch veld B en de oppervlakte A . - Lorentzkracht op een geladen deeltje dat beweegt in een magnetisch veld B .

Goniometrische Formules

$$\sin^2 \theta + \cos^2 \theta = 1$$

$$1 + \tan^2 \theta = \sec^2 \theta$$

$$1 + \cot^2 \theta = \csc^2 \theta$$

$$\sin(a \pm b) = \sin a \cos b \pm \cos a \sin b$$

$$\cos(a \pm b) = \cos a \cos b \mp \sin a \sin b$$

$$\tan(a \pm b) = \frac{\tan a \pm \tan b}{1 \mp \tan a \tan b}$$

Uitleg: De goniometrische verhoudingen en som/differentieformules zijn belangrijk voor het oplossen van complexe problemen met hoeken.

Bewegingsvergelijkingen bij Projectielen

$$v = v_0 + gt$$

$$h = v_0 t + \frac{1}{2}gt^2$$

$$v^2 = v_0^2 + 2gh$$

$$R = \frac{v_0^2 \sin(2\theta)}{g}$$

Uitleg: Deze vergelijkingen beschrijven de beweging van een object dat schuin wordt afgeschoten. v_0 is de beginsnelheid en θ de hoek waarmee het projectiel wordt gelanceerd.

Cirkelbeweging

$$a_c = \frac{v^2}{r}$$

$$\omega = \frac{\theta}{t}$$

$$v = r\omega$$

$$F_c = m \frac{v^2}{r}$$

Uitleg: Bij cirkelbeweging is de centripetale versnelling a_c afhankelijk van de snelheid v en straal r . De hoeksnelheid ω is de verandering van de hoek per tijdseenheid.

Gemiddelde en Variabele Versnelling

$$a_{\text{gem}} = \frac{\Delta v}{\Delta t}$$

$$v = \int a(t) dt + v_0$$

$$s = \int v(t) dt + s_0$$

Uitleg: Gemiddelde versnelling a_{gem} is de verandering in snelheid over een tijdsinterval. Bij variabele versnelling worden integralen gebruikt om snelheid en afgelegde afstand te bepalen.